

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 4. december 2009
Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2009-150-1467
Dok.: LBN43436

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 163 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 16. november 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Brian Mikkelsen

Johan Legarth

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 163 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Idet der henvises til forsvarsministerens besvarelse af udvalgs spørgsmål FOU alm. del - spørgsmål 235 bedes ministeren redegøre for, om forsvarets personel under betegnelsen ”særlig hjælp” kan tildeles alle de samme magtbeføjelser, som politiet har?”

Svar:

1. Den altovervejende hovedregel er, at løsningen af politimæssige opgaver skal foretages af politiets personale og med materiel, som politiet råder over. I særlige situationer kan politiet imidlertid få bistand til opgaveløsningen fra andre myndigheder, herunder forsvaret.

Det fremgår i den forbindelse af forsvarslovens § 7, at forsvaret efter forsvarsministerens nærmere bestemmelse og efter forhandling med vedkommende minister kan løse andre opgaver end de kerneopgaver, som er beskrevet i forsvarslovens §§ 3-6.

2. I forhold til forsvarets hjælp til politiet sondres almindeligvis mellem ”almindelig hjælp” og ”særlig hjælp”.

2.1. Almindelig hjælp er begrænset til bistand, som ikke påregnes at indebære mulighed for direkte konfrontationer mellem forsvarets personale og eventuelle lovovertrædere. Hjælpen kan eksempelvis omfatte brug af forsvarets luftfartøjer i forbindelse med eftersøgning af personer eller hjælp til trafikregulering ved større civile arrangementer. Bistand af denne art sikrer en hensigtsmæssig ressourceudnyttelse, idet politiet eksempelvis kan undgå at investere i meget dyrt udstyr, som kun lejlighedsvis skal anvendes til politimæssige formål.

Anmodning om almindelig hjælp fremsættes af politidirektøren ved henvendelse til de militære myndigheder. Bortset fra tilfælde, hvor øjeblikkelig hjælp er påkrævet, eller hvor anmodningen alene vedrører et begrænset lån af sædvanligt materiel, må anmodningen som udgangspunkt ikke fremsættes uden forudgående forhandling med Rigspolitechefen.

2.2. Forsvarets hjælp til politiet kan endvidere have karakter af ”særlig hjælp”. Ved særlig hjælp forstås bistand til politiets myndighedsudøvelse med henblik på opretholdelse af sikkerhed, fred og orden eller forhindring og efterforskning af strafbare forhold, når der kan blive tale om at

bistå politiet direkte i forbindelse med indgreb eller magtanvendelse over for civile. Sådan hjælp ydes kun helt undtagelsesvis, idet det alene er politiuddannet personale, der – som udgangspunkt – har beføjelse til at foretage bl.a. strafprocessuelle foranstaltninger, som for eksempel anholdelser.

Som eksempel på tilfælde, hvor det kan blive relevant for politiet at anmode forsvaret om særlig hjælp, kan nævnes situationer, hvor der er behov for at foretage anholdelse til søs. Her vil det sædvanligvis være nødvendigt for politiet at rekvirere bistand hos forsvaret, idet politiet ikke selv råder over skibe eller andet materiel, f.eks. luftfartøjer, som gør det muligt for politiet at operere til søs. Forsvarets primære opgaver i sådanne sammenhænge vil bestå i materiel- og transportstøtte.

Forsvarets særlige hjælp til politiet ydes alene på baggrund af en konkret anmodning fra politiet. Bortset fra tilfælde, hvor øjeblikkelig hjælp er påkrævet, må anmodning om ”særlig hjælp” fra forsvaret ikke fremsættes uden indhentet bemyndigelse fra justitsministeren via Rigspolitechefen. I forbindelse med overvejelser om fremsættelse af en anmodning til forsvaret om særlig hjælp vil Rigspolitiet skulle påse, at anmodningen må anses for nødvendig som følge af, at politiet ikke selv råder over de fornødne ressourcer.

Der er ikke fastlagt præcise regler om, til hvilke typer af opgaver politiet kan anmode om særlig hjælp fra forsvaret, eller om hvilke opgaver forsvarets personel i den forbindelse kan varetage. I alle tilfælde, hvor forsvaret yder bistand til politiet, ydes bistanden imidlertid under politiets overordnede instruktion og ansvar. Eneste undtagelse herfra er tilfælde, hvor forsvaret i forbindelse med opgavevaretagelse til søs bliver opmærksom på forhold, som kræver en politimæssig indgriben, og hvor øjemedet ville forspildes, hvis man afventede politiets instruktioner.

3. Varetagelsen af politimæssige opgaver sker under politiets ledelse, ligesom det er politiet, der er ansvarlig for opgavens løsning i overensstemmelse med de regler, der gælder for politiets virksomhed. Det påhviler i den forbindelse politiet i fornødent omfang at underrette forsvaret om rammerne for opgavens løsning, f.eks. i forhold til magtmidler og magtanvendelse.

Det kan endvidere oplyses, at der i tilfælde, hvor forsvaret anmodes om særlig hjælp til politiet, kræves godkendelse fra forsvarsministerens side i

hvert enkelt tilfælde. Forsvarsministeriet godkender desuden i hvert enkelt tilfælde et direktiv, der nøje fastlægger bl.a. opgaven, deltagende myndigheder og enheder, kommando- og kontrolforhold samt reglerne for magtanvendelse for de militære enheder og personer.